

POSTANOWIENIE

Dnia 7 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **G. K.** uniewinnionego od zarzucanych mu czynów z art. 107 § 1 k.k.s. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 7 stycznia 2026 r.,

wniosku pełnomocnika interwenienta radcy prawnego W.Z.

w przedmiocie wyłączenia sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejewskiego od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędzi Anny Dziergawki od udziału w sprawie I KS 7/25,

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł

pozostawić wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Radca prawny W. Z. – pełnomocnik interwenienta L. Sp. z o.o. w L.1. pismem z 17 czerwca 2025 r. złożył w trybie art. 41 § 1 k.p.k. wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejewskiego od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędzi Anny Dziergawki od udziału w sprawie I KS 7/25.

W motywach wniosku wskazał na istnienie okoliczności mogącej wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego SN Pawła Kołodziejewskiego z uwagi na powołanie go na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz

niektórych innych ustaw. Nadto przed powołaniem współpracował z administracją rządową w ramach zespołów eksperckich ds. zwalczania przestępczości skarbowej, w tym zespołu ds. reformy kodeksu karnego skarbowego. Prowadził także szkolenia z tej tematyki dla służb skarbowych i celnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z art. 41 § 1 k.p.k. wynika, że sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności w danej sprawie. Z kolei na podstawie art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, wprowadzonego nowelizacją z dnia 9 czerwca 2022 r. (Dz. U. poz. 1259, dalej uSN), ustawodawca dopuścił możliwość badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i postępowania po powołaniu - na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7 (strony postępowania w przedmiocie rozpoznania środka zaskarżenia), jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Druga z powołanych regulacji określa szczególne postępowanie w zakresie badania spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności, a jej zakres przedmiotowy jest węższy od przewidzianego w art. 41 § 1 k.p.k. Limitują go wskazane w przepisie kryteria, a więc między innymi te, o których mowa we wniosku - odnoszące się do okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego.

Choć obie regulacje służą sądowej kontroli aspektu bezstronności sędziego, to art. 41 § 1 k.p.k. ma charakter ogólny, w związku z czym art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym stanowi względem niego *lex specialis*, a pod względem temporalnym *lex posterior*, co wywołuje ten sam skutek derogujący art. 41 § 1 k.p.k., w tej części, w której przedmioty obu regulacji się pokrywają (*postanowienie Sądu Najwyższego z 28 października 2022 r. sygn. akt II KK 375/22*). Konsekwencją zaprezentowanej wykładni jest stwierdzenie niedopuszczalności zastosowania art.

41 § 1 k.p.k. w sytuacji, w której z treści wniosku o wyłączenie sędziego wynika, że dotyczy okoliczności przewidzianych w art. 29 § 5 uSN. W świetle powyższego tylko w tym trybie może być badane jakiekolwiek związanie sędziego z władzą wykonawczą i jego wpływ na sprawowanie przez niego wymiaru sprawiedliwości. Natomiast wykluczone jest ich badanie w trybie art. 41 § 1 k.p.k. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 4 marca 2020 r. sygn. akt P 22/19, stwierdził bowiem, iż art. 41 § 1 w związku z art. 42 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 30), w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2019 r. poz. 84, 609, 730 i 914 oraz z 2020 r. poz. 190), jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Już samo to stanowi podstawę do pozostawienia wniosku bez rozpoznania w zakresie oparcia go o normę wynikającą z przepisu art. 41 § 1 k.p.k. Takie procedowanie zmierzałoby do obejścia zawartego w art. 29 § 4 ustawy o SN bezwzględnego zakazu, który nie dopuszcza możliwości podważenia orzeczenia wydanego z udziałem sędziego Sądu Najwyższego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności wyłącznie z powodu okoliczności towarzyszących powołaniu tego sędziego.

Sąd Najwyższy w tym składzie nie podziela również stanowiska, iż udział w rozpoznaniu sprawy sędziego Sądu Najwyższego, który na ten urząd został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, wywołuje sam przez się i w każdym przypadku stan nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., postulowany w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. sygn. akt BSA I-4110 -1/20). Przypomnieć należy, iż uchwała ta pozbawiona została charakteru normatywnego wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r. sygn. akt U 2/20, co powoduje, iż Sąd Najwyższy orzekający w niniejszej sprawie, w świetle treści art. 190 ust. 1 Konstytucji RP, nie był nią związany. W świetle

przywołanego art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają bowiem moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Wobec tego żaden sąd nie jest uprawniony do prowadzenia postępowania zmierzającego do wzruszenia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, jak też samodzielnego podważania obowiązywania jego wyroków.

Zważywszy powyższe, tudzież fakt, iż zgodnie z art. 8 ust. 1 Konstytucji RP, konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej, argumentacja oparta na tezie, że sąd z udziałem sędziów powołanych w kwestionowanym trybie nie jest sądem ustanowionym na mocy ustawy i nie spełnia wymogów niezawisłości i bezstronności, a dotycząca sędziego wyłącznie na stwierdzeniu wadliwości jego powołania do Sądu Najwyższego wniosek złożony na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. należało pozostawić bez rozpoznania jako niedopuszczalny z mocy ustawy.

W tym stanie rzeczy, kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak w postanowieniu.

[J.J.]

[a.ł.]